

Rašeliništní mechorosty Českomoravské vrchoviny

Táňa Štechová, Eva Holá, Alžběta Manukjanová

výsledky 2016-2017

Brachythecium mildeanum (baňatka Mildeova)

Brachythecium mildeanum je bokoplodý mech žlutavé barvy. Má podlouhlé zašpičatělé lístky, které bývají často slabě podélně řáskaté. Od ostatních druhů determinačně složitěho rodu *Brachythecium* jej odlišuje kombinací znaků, jakými jsou tvar lístku, řáskatost, sbíhavost listových bází a tvar a velikost křídelních buněk. **Jedná se o druh okrajových částí lučních rašelinišť, pramenišť a rašelinných luk.**

Kategorie ohrožení (LC-att / rLC-att)

Brachythecium mildeanum je na Českomoravské vrchovině poměrně běžným druhem, který však byl v minulosti zřejmě výrazně hojnější a s masivní degradací společenstev rašelinišť a vlhkých luk prodělaly jeho populace značnou redukci.

Rozšíření

Druh roste roztroušeně na vhodných lokalitách po celé ČR. Na Českomoravské vrchovině byl zaznamenán na 35 lokalitách. Jeho výskyt je však zřejmě zmapován poměrně špatně – řada bryologů tento druh nerozlišuje, a tak bývá často determinován pouze na rodové úrovni. V reálu je počet lokalit jistě o něco vyšší. Velikost populací je různá a odvíjí se od rozlohy a zachovalosti jednotlivých lokalit, někde tvoří větší koberce, často však byly nalezeny poslední desítky lodyžek.

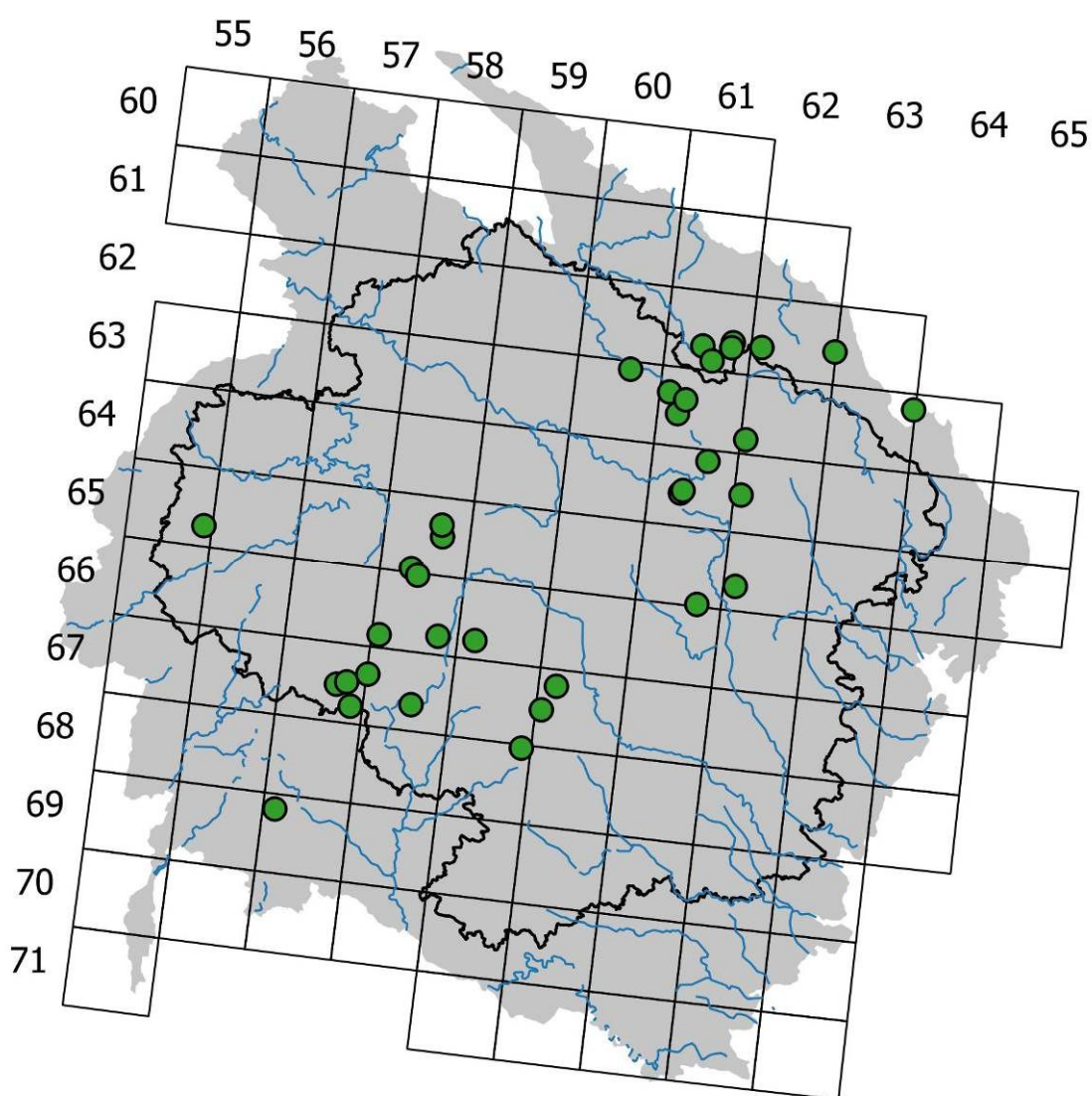
Ohrožující faktory a péče o lokality

Ačkoli je *Brachythecium mildeanum* druhem rostoucím spíše v okrajových a často i částečně degradovaných partiích rašelinišť, je ohrožen snížením hladiny spodní vody, eutrofizací a následnou sukcesí. **Na většině lokalit je jeho další existence podmíněna kvalitním managementem (každoroční kosení na nízké strniště, důkladné vyhrabání a včasné odklizení biomasy, likvidace náletových dřevin).**

Seznam recentních lokalit

Českomoravská vrchovina – lokality v Kraji Vysočina:

Budeč: mezi hrázi ryb. Babín a Matějovského rybníka, ca 1,4–1,8 km ZSZ od kostela v Budči, 570 m n. m. (49°32'30"N, 15°53'46"E) & EVL Babínský rybník, mokřady na SV břehu ryb. Babín, 570 m n. m. (49°32'43"N, 15°54'02"E); **Doupě:** PR Doupský a Bažantka, ca 750 m JZ–ZJZ od obce Doupě, středová část kosené rašelinné louky, 595 m n. m. (49°14'00"N, 15°25'34"E); **Hluboká u Kruceburku:** PR Řeka, komplex slatinných luk 0,5 km SSZ od středu obce, 560 m n. m. (49°40'02"N, 15°51'08"E); **Horní Bory:** Nad Horníkem, niva drobného potoka vyplněná výjimečným slatiništěm (hadec v podloží), mezi severním okrajem obce a lesem, 530 m n. m. (49°25'52"N, 16°01'24"E); **Horní Dubenky:** PP Ještěnice, 1,4 km SV od středu obce, 700 m n. m. (49°15'54"N, 15°20'09"E);

Rozšíření druhu *Brachythecium mildeanum*; zelený bod – recentní výskyt, červený bod – historický výskyt, černá linie – Kraj Vysocina, modrá linie – řeky, šedivá plocha – Českomoravská vrchovina.

Hrutov: PR Na podlesích, rašeliniště a rašelinné louky v údolí, 0,9 km ZJZ od středu obce, 570 m n. m. (49°14'49"N, 15°40'40"E); **Jezdovice:** PP Jezdovické rašeliniště, 1,6 km Z od středu obce, 575 m n. m. (49°19'25"N, 15°27'42"E); **Jihlávka:** PR V Lisovech, komplex rašelinných luk 1,3 km JZ od žel. stanice Jihlávka, 650 m n. m. (49°14'51"N, 15°16'41"E); **Kaliště (u Horních Dubenek):** PR Rašeliniště Kaliště, rašelinné louky V od žel. stanice Jihlávka, 650 m n. m. (49°15'07"N, 15°17'50"E); **Klátovec:** EVL Zhejral, komplex rašelinných luk okolo rybníka Zhejral 0,8–1,6 km V od středu obce, 675–695 m n. m. (49°13'19"N, 15°18'35"E); **Loučky:** PR Rašeliniště Loučky, soustava vlhkých luk, bažinných olšin a malých minerotrofních rašelinišť v údolí Loučského potoka, 2 km Z od obce, 590 m n. m. (49°19'26"N, 15°32'02"E); **Milíčov:** Nad Svitákem, komplex rašelinných a vlhkých luk podél Milíčovského potoka, cca 1 km VSV od středu obce, 630 m n. m. (49°23'50"N, 15°24'29"E); **Milíčov:** PR Na Oklice, rašeliniště na pramenech Milíčovského potoka, cca 1 km SSV od středu obce, 660 m n. m. (49°24'20"N, 15°23'39"E); **Netín:** Pod Vrkočem, luční rašeliniště pod jižní částí hráze rybníka Vrkoč, 1,2 km VJV od středu obce, 525 m n. m. (49°24'10"N, 15°57'12"E); **Opatov:** PR Opatovské zákopy, rašelinná louka mezi lesy, v dolní části PR, 3,3 km od středu obce, 630 m n. m. (49°11'45"N, 15°38'54"E); **Radostín:** NPR Dářko (vč. navazujících rašelinných biotopů), ca 1,5 km J od obce, 620 m n. m. (49°38'28"N, 15°52'21"E); **Radostín:** NPR Radostínské rašeliniště (vč. navazujících rašelinných biotopů), 1,5 km SV až 1 km SV od středu obce, 620 m n. m. (49°39'35"N, 15°53'07"E); **Sklené:** PR Olšina u Skleného, rašelinná louka, 0,9 km SSV od středu obce, 725 m n. m. (49°37'06"N, 16°00'38"E); **Slavkovice:** PP Šafranice, rašelinná louka mezi lesy, nad Lesním rybníkem, 1,2 km JZ od kaple v obci, 610 m n. m. (49°32'53"N,

16°00'50"E); **Sobíňov:** PR Niva doubravy, rozsáhlý komplex vlhkých, mezofilních, rašelinných a smilkových luk, 1,2 km JV od žel. stanice Sobíňov, 540 m n. m. (49°41'24"N, 15°46'16"E); **Šimanov:** PP Hajnice, vlhké až rašelinné louky v pramenné oblasti Hejnického potoka, mezi obcemi Šimanov a Branišov, 595 m n. m. (49°27'54"N, 15°26'34"E); **Šimanov:** PR Šimanovské rašeliniště, rašeliniště při Maršovském potoku, 0,7 km JJZ od středu obce, 605 m n. m. (49°27'02"N, 15°26'48"E); **Šimpach:** PP Kejtovské louky, rašelinné louky v nivě potoka pod ryb. Dvořiště, východní část PP, 0,4 km VSV od hráze ryb., 540 m n. m. (49°25'35"N, 14°59'01"E); **Švábov:** PR U potoků, rašeliniště na okraji nivy pod železnicí, u soutoku Švábovského potoka s Jihlavou, 1,1 km SZ od středu obce, 565 m n. m. (49°18'59"N, 15°20'53"E); **Víska u Kněžic:** PP Urbánkův palouk, rašelinná louka vklíněná do lesa, nad silnicí Brtnice – Zašovice u odbočky na Radonín, 625 m n. m. (49°16'44"N, 15°42'05"E); **Žďár nad Sázavou:** PP Louky u Černého lesa, rašeliniště na SV okraji rybníka Konvent, 800 m S od kostela Zelená hora, 575 m n. m. (49°35'08"N, 15°56'32"E).

Českomoravská vrchovina – lokality mimo Kraj Vysočina:

Borová: Pod Nádražím, louka u žel. přejezdu na východním okraji obce po pravé straně silnice do Poličky, 620 m n. m. (49°44'30"N, 16°09'51"E); **Jedlová:** Louky pod Baldou, komplex vlhkých luk 0,6 km ZSZ od kapličky Balda, 610 m n. m. (49°40'48"N, 16°19'47"E); **Jeníkov:** PP Louky v Jeníkově, komplex rašelinných luk na JV okraji obce, 630 m n. m. (49°44'19"N, 15°57'52"E); **Jeníkov:** zbytky rašelinných luk, jejichž středem vede hluboký odvodňovací kanál, část luk nedávno (cca 7 let) zalesněna, uprostřed cípu lesa 1,2 km JV od středu obce, 632 m n. m. (49°43'55"N, 15°57'46"E); **Kaproun:** NPP Kaproun, 0,7 km VSV od obce, 670 m n. m. (49°04'51"N, 15°11'24"E); **Studnice:** 1 km J od středu obce, mokrá louka pod hrází rybníka a niva potoka, 620 m n. m. (49°43'48"N, 15°54'22"E); **Svratouch:** PP U Tučkovy hájenky, rašelinné louky na S okraji obce, 700 m n. m. (49°44'12"N, 16°01'16"E); **Vortová:** PP Návesník, rašelinná louka 500 m Z od středu obce, 620 m n. m. (49°42'45"N, 15°55'39"E).